

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' אמור ח' א"ר תשפ"ד

החברותא בטען פנימי לחברים גליון מס' 734

פנינים יקרים

אמור אל הכהנים בני אהרן (כא, א) פרש"י להזהיר גדולים על הקטנים, להזהיר גדולים שהקטנים ילמדו מהם. (באר מים חיים)

אמור אל הכהנים בני אהרן (כא, א) טהרה יש למפח מגיל הקטנות שאם יתרגל בקטנות לחוסר טהרה, גם כי יזקין לא יסור ממנו, ולכן נאמר כאן במיוחד אמור ואמרת להזהיר הגדולים להזהיר את הקטנים בילדותם. (שפתי דעת)

אמור ואמרת וכו' (כא, א) פרש"י להזהיר גדולים על קטנים, כשהגדולים מחנכים את הקטנים, הם צריכים לזהר שאף הם-הגדולים יקיימו את הדברים אותם הם מזהירים אחרת רק נזק יצא מהזהרת הגדולים את הקטנים כאמירת חז"ל קשוט עצמך ואח"כ קשוט את האחרים. (המגיד מדובנא)

אמור ואמרת וכו' (כא, א) טעם מדוע דוקא בפרשה זו נאמרת ההזהרה להזהיר גדולים על הקטנים, אלא כל המתעסק עם המתים יש לו התעוררות מתמדת אבל כהן המתעסק עם המתים יכול לשכוח זאת, לכן צריכים הזהרה מיוחדת שלא לשכוח, זה נעשה ע"י שהגדולים מזהירים את הקטנים. (מאורות אש)

אמור ואמרת (כא, א) פרש"י להזהיר הגדולים על הקטנים, לפי הפשט דרכם של קטנים למפח באשפתות ששם מצוים כל מיני טומאות שרץ עצם נבלה וכד', לכן יש להזהיר במיוחד את הקטנים אשר אינם מודעים מעצמם. (אני תודה)

אמור ואמרת (כא, א) להזהיר הגדולים על הקטנים, במדרש אמרו וזהו שאמר הכתוב אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף מזוקק שבעתיים, אם אתה בא ללמד לקטנים תבחון היטב דבריך שיהיו צרופים ומזוקקים לפני שאתה אומרים לתלמידים שלא יהיה מכשול, וזהו אמור ואמרת. (זכרון שמואל)

אמור ואמרת (כא, א) ואמר"ת אותיות אמרות, עוד רמז שאם אדם בא להזהיר אחרים בדברי תוכחה צריך להזהיר תחלה את עצמו ומשם תצא ההזהרה גם לאחרים. (בעל הטורים)

אמור ואמרת בני אהרן (כא, א) הם צריכים לזכור תמיד שהם בני אהרן, לכן צריכים להזהר יתר כמו שמצינו בשמיעה ואבטליון שאמרו יבואו בני גרים לשלום שעושים מעשה אהרן ולא יבא בר אהרן לשלום אם לא עשה מעשה אהרן. (על פי חתם סופר)

לנפש לא יטמא בעמיו (כא, א) הכהנים מצוים להתעסק רק בחיים, להורות תורה בישראל ולעבוד עבודה אבל לא במתים, להבדיל בין מנהגי הגוים שהכמרים שלהם מטפלים במיתתם ומבטיחים להם עולם הבא, לפי דיני התורה אין אדם מתודה אלא לפני בוראו, ואין לכל אחד ואחד לסמוך אלא על אבינו שבשמים. (אזנים לתורה)

כי אם לשארו הקרוב אליו (כא, ב) הטעם שהותר הכהן ליטמאות לקרובים, כי אם יש לנטמא עמם דבקות וע"י מותם נחשב גם לו שכירה ומיתה במקצת, לקשר זה התירו להטמאות. (תפארת יונתן)

לאביו ולאמו (כא, ב) הטעם שאין הכהן מיטמא לאחותו הנשואה למרות שלאמו ולבתו הוא מיטמא כי לאחותו יש מי שיטפל בקבורתה אפילו כשהוא כהן אבל אמו ובתו אם לא יאפשרו להם לטפל בהם לא יהיה להם אפילו נחמה פורתא, אבל אצל אחבת האחות אינה עזה כל כך. (אברבנאל)

ובבשרם לא ישרטו שרטת (כא, ה) אע"פ שגם ישראל הוזהרו שלא ישרטו שרטת בכ"ז חזרה ואמרה תורה, יש מפרשים הטעם שבישראל לא נאסרו אלא על המת אבל לשרוט על ספינתו שטבעה לא נאסר, אבל כהנים הוזהרו שלא לשרוט בכל אופן כיון שצריכים להיות מזומנים תמיד לעבודת ה' מן הראוי להיות שלמים בכל אופן. (מאורה של תורה)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

פאשק שיחת פרא"ש זיע"א אונזא' שבי'ע' פסח תשל"ז
האבא לזכאס ע"י א.א.א.

היהודי הזה ימליץ עבור כל היהודים, כי הוא חי בעולמם של הצדיקים האמיתיים ולא בעולם הטבע. הוא חי בטבע רק כדי לעבוד בגוף, אבל הוא עצמו מונח בקבר, דהיינו בני שערי טומאה. ובכל פעולה שעושה הוא מתפלל וצועק בקולות שהולכים מסוף העולם ועד סופו - כי כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו - שלא יהיה לו שמץ מחשבה שהוא עושה מאומה ויגיע ח"ו להגיד "בחנני ונסני צרפה כליותי וליבי".

דוד המלך עבד הרבה והתייגע עד שהגיע לתכלית רום המדריגות, והרבש"ע הראה לו שבמדריגה הכי גדולה הוא עדיין זקוק לדביקות בשמירה העליונה - "אל תאמין בעצמך עד יום מותך". וכשאמר 'בחנני ונסני' ונכשל, נוכח לראות שיש רק אחד שהוא מציאות, חוץ ממנו אין שום דבר. אחרי שעבד על עצמו והגיע לתכלית הקדושה הוא סבר שיש לו כח לעמוד לבדו, והרבש"ע הראה לו שכל המדריגות שלו הם רק מתנת חנם ומעצמו אין לו כלום. כל פעולה שהאדם עושה זה רק חנינה מאוצר מתנת חנם, כמו שמשא רבינו ביקש "מאוצר מתנת חנם חננו".

וזה ענין "לא חטא דוד אלא להורות תשובה ליחיד", דהיינו להורות שהיחיד צריך תמיד לעשות תשובה. ומהי התשובה שלו, שלא ישכח מה הם המעשים שלו - נ' שערי טומאה - וחטאתי נגדי תמיד - ורחמיו על כל מעשיו. כל המעשים שלו הם רק מהרחמים.

אך בגלל שאנו חיים בהרגשת חשיבות עצמית, ולא מכירים שהכל הוא הרבש"ע, לכן יש שנאת חנם, שבגללה אנו שרויים בגלות הארוכה. שנאת חנם צומחת מזה ש"כל הנגעים אדם רואה חוץ" - הוא רואה רק את הרע ואת הנגע של השני - "חוץ מנגעי עצמו". לכן הוא רב. אבל אם היה רואה את נגעי עצמו, את הני שערי טומאה שלו, הוא היה רועד מפחד להתחיל עם החבר. ואז היה מבין שזה שהחבר התחיל אתו זה סיבה מן השמים, מכיון שהוא שכח את דביקות הבורא, את "וחטאתי נגדי תמיד".

ה

ומתי יבוא האדם לדביקות הזו, שלא בשמים היא ומלא כל הארץ כבודו? מתי שיכיר את עצמו ואת שפלותו, ואז מן הפעולות שלו עצמו יכיר שהכל רחמים. כי איך הוא שנמצא בני שערי טומאה - וחטאתי נגדי תמיד - איך מגיע אליו לעשות כזו פעולה. ואז הוא חי בדביקות - מבשרי אחזה אלוהה. והוא זוכה שהשכינה שורה עליו, והוא זוכה לשבת עם הצדיקים האמיתיים בעולם הזה.

מפני שאדם שהגיע לכזו מדריגה הוא זוכה לבחינה ש"שפתותיו דובבות בקבר". כי אחר שעבד על עצמו להיות בעיני עצמו כמת מונח בקבר, הוא כבר לא חי את העולם הזה, הוא חי את המציאות של הצדיקים האמיתיים, ועושה את הפעולות שלהם. כמו שהם מגינים וממליצים על היהודים, כך

כדי להגיע לבחינה זו צריך לעבוד עשרות שנים, ולא להיבהל מהדרך הארוכה כל כך. כשנוטעים גרעין באדמה אין בו לא עלים ולא פירות, רק אחרי שנים ארוכות נהיה ממנו עץ עושה פרי, ואף אחד לא אומר: "כ"כ הרבה שנים לא יהיו פירות - אין בשביל מה לזרוע". כך כל אדם צריך לזרוע את הגרעין, ולהמשיך לעבוד עד שיגיע להשיג את השגת הבורא באמצעות המדריגה שלו. וכל אחד לפי המדריגה שלו והעבודה שלו יכול לחיות עם הרבש"ע בדיוק כמו שמשנה רבינו חי במדריגה שלו. ועל כן צריך האדם לא להתעייף, וכל הזמן יעבוד להכיר את המהות שלו.

שאדם יכיר את המהות שלו זו עבודה מאד קשה, בגלל שהאדם מונח תמיד בבחינה של גאווה, ושל גניבה, ושל ניאוף ורציחה. והוא מוכרח לעבוד את כל המדריגות הללו אם הוא רוצה להתקדם. כמו בצבא, שמי שרוצה להגיע לדרגה גבוהה צריך להתחיל מהדרגה הפשוטה ביותר עד שיגיע לעליונה, כך כאשר האדם נכנס לעבוד בצבא של הקדושה הוא מתחיל מהמדריגה הנמוכה עד שמגיע ל"אין מתום בבשרי מפני זעמך אין שלום בעצמי מפני חטאתי", "כי עונותי עברו ראשי כמשא כבד יכבדו ממני". זוהי התכלית שאליה צריך כל אחד להגיע - "הבאישו נמקו חבורותי מפני אולתי", הוא חי את הטיפשות והאולת שלו, ואז הוא בדרגה הגבוהה ביותר. ובתנאי שהכרת האיוולת והטפשות שלו לא תשבור אותו, ולא תביא אותו שלא להכיר שהפעולה שהוא עושה זה הרחמים.

אך לדאבוננו במקום שנחיה ביסוד שלנו וכל אחד יתעסק עם הנגעים שלו עצמו, הוא מתעסק רק עם הנגעים של הזולת, ולכן אנו שרויים בגלות כל כך ארוכה. לכן יש קנאה, לכן יש שנאה, ושנאת אחים, לכן יש רציחה, וכ"כ הרבה גניבות, וזה הגורם למחלות הקשות שמצויות היום בעולם שכל אחד מפחד ורועד מהם. כי מכיון שאנו לא באחדות או הקליפה היא באחדות, והיא מכה בנו על שמאל ועל ימין מכל הצדדים אנו מבקשים שהרבש"ע כבר ירחם עלינו ויפסיק לתת לקליפה כזה כח, ויכניס בנו הרהור תשובה שנוכח תמיד את החטאים שלנו - "וחטאתי נגדי תמיד". כי כל הזמן צריך לחיות בהכרה של היסוד שלנו, וחדשים לבקרים להתחדש בזה בכל רגע ובכל נשימה, לא לשכוח שאנו מונחים בני שערי טומאה, ולזכור שהרבש"ע הוא זה ששלח לנו סיבה של כעס, או רציחה, או קנאה, או לשון הרע, או אהבה טפילה, הכל שלוחים ממנו כדי שאנו נבוא מזה לדביקות. כי כל העבודה של האדם היא - וחטאתי נגדי תמיד, אסור לו לצאת מהיסוד שלו. והוא צריך לעבוד שהרגל הטבע לא יטעה אותו לשכוח את היסוד, כמו שהצדיק אמת מרגיל את עצמו שלא יחיה במצות אנשים מלומדה, רק תמיד ישמע שהכל רחמים. הוא חי כל הזמן עם 'דין' ומבקש 'רחמים' שתמיד יכיר שמה שהוא עושה זה הרחמים, ודוקא מתוך הדין הוא שומע את הרחמים, כי הוא שכולו דין איך מגיע אליו רחמים, מזה הוא שומע כי ה' הוא האלקים.

המשך פנינים יקרים

וקדשתו כי את לחם אלקיך הוא מקריב (כא, ח) בנוהג שבכולם אדם המתפרנס מן הצבור מזולזל בעיניהם, לכן אמרה תורה וקדשתו כי במקרה דינן הוזהרנו לקדש ולכבד את הכהן אע"פ שהוא אוכל לחם הצבור מ"מ באמת גם בכהאי גוני לחם מגבוה קאכלינן ומשלחן גבוה כוכו, וזהו וקדשתו במחשבה דבור ומעשה.

(אמרי חן)

וקדשתו (כא, ח) יש סוג אחר של נצרך לבריות, זה שהוא נצרך לכבוד מידי הבריות שיכבדו אותו תמיד נצרך כעבד נרצע הרי הוא חי מן הבריות והם באמת פניהם משתנים ככרום.

(רבי נחמן מברסלב)

וקדשתו (כא, ח) אסור להשתמש בכהן ונקרא מועל, אך יש אומרים (הנהגות מיימוני) שבכהן עם הארץ אין איסור, וכן הדין בבכורות שמותר להשתמש בבכור עם הארץ.

(ר"מ אריק)

הכהן הגדול מאחיו (כא, י) ההדגש שגדולת כהן הגדול באה על ידי אחיו ולא בכח המלכות הנכרית.

(תפארת יונתן)

את ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרוס (כא, יב) כיון שהוא תמיד דבוק בקדושת השכינה הרי הוא תמיד בבחינת גל וחג שאין אבלות נוהגת בו.

(רבי יהונתן אייבשיץ)

כל איש אשר בו מום וכו' לחם אלקיו וגו' יאכל (כא, כא) מכאן עלינו ללמוד שאם אין אדם מסוגל לעבוד מחמת פגם גופני עלינו לדאוג לפרנסתו כשם שדאגה התורה לפרנסת הכהן בעל מום, מאידך הכהן וההדיוט המוגבל צריך להשתדל לעשות מלאכה ככל האפשר שהרי הכהנים בעלי המומים היו מתלעים (בודקים מתולעים) עצי המערכה (יומא כד).

ולא תחללו את שם קדשי (כב, לא) ושמרתם זו משנה וסמוך לו ולא תחללו את שם קדשי רמזו שהתלמיד חכם העוסק במשנה צריך לזהר במיוחד שלא לגרום חילול ה' כמו שאמר רב כגון אנה אם אני קונה בשר ואינו משלם מיד לטבח הרי זה חילול ה'.

(בהיות הבוקר)

ונקדשתי (כב, לב) אמרו חז"ל (ביצה כה) ישראל עזין שבאומות המהרש"א מסביר לשבח שמוכנים למות לקיום המצוות וכן דרשו במדרש רבה ישראל חצופין שבאומות או יהודי או כלום...

(שפתי גבראל)

וידבר ה' אל משה בהר סיני וכו' (כה, א) יש שני דרכים לבעל בחירה אחד קצרה ואחד ארוכה, קצרה וארוכה דרך הרשעים הבוחרים בתאוות עוה"ז, ארוכה והיא קצרה דרך הצדיקים המורחים בעוה"ז כדי שיאכלו לעוה"ב, אך כדי לבחור בדרך הארוכה שהיא קצרה צריך הקדמה אחת כוללת שהיא להתרחק תכלית הריחוק מהגאווה כדי ליכנס בשער הכניעה, בזה יובן שפרשה זו נאמרה בהר סיני כדי שילמד מהר סיני שזכה להנתן בו התורה מצד הכניעה.

וידבר ה' אל משה בהר סיני וכו' (כה, א) רש"י בשם התורה כהנים מה ענין שמיטה אצל הר סיני? אלא מה שמיטה נאמר כללותיה ופרטותיה מסיני אף כולן נאמרו מסיני. נראה לומר דהיקש המצוות לשמיטה להורות כי כל המצוות לא נתנו לנו לעשותם מצות אנשים מלומדה רק להמליך הבורא ב"ה ולקבל עול מלכות שמים על ידיהם והוא הענין שנתגלה ע"י שביתת השנה השביעית שיראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר אנכי ה' אלקיך ומבלעדי אין אלקים.

וידבר ה' אל משה בהר סיני (כה, א) רש"י שואל מה ענין שמיטה להר סיני ע"ש, כלל דמילתא שבכל סוף דבר נכללים כל הסדר שקדמוהו והוא תכלית הכל והכל כאין בטל ומבוטל נגדו ונגרר אחריו, וזהו ענין שמיטה שכל הששה שנים נכללים בשביעית ומתבטלים נגדה והכל מסיני שהוא הביטול והאין כי ענין סיני הוא הענוה.

(פרי הארץ)

יג"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

פ.ק.ס: 02 - 5829688 02 - 5325477

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

